

ผลของการใช้กลุ่มบำบัดแบบประคับประคองที่มีต่อ
อัมโนทัศน์และการศึกษาเสพศึกษาของผู้ป่วยที่มารับการรักษา
ในโรงพยาบาลจิตเวช

นางสาวพรรณิภา ทาวรประเสริฐ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974 - 577 - 870 - 2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016477

I10308444

EFFECTS OF THE USE OF SUPPORTIVE GROUP
THERAPY ON THE SELF - CONCEPT AND THE RECIDIVE DRUG ADDICTION
OF THE PATIENTS AT THANYARAK NACOTICS HOSPITAL

Miss. Panvipa Thavornprasert

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974 - 577 - 870 - 2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้กลุ่มนำบักแบมประคับประคองที่มีต่ออักษมนทัศน์และการศึกษา
เสพศึกษำของผู้อยู่ที่มารับการรักษำในโรงพยาบาลชัญญำรักษ์

โดย นางสาวพรรณวิภา ถาวรประเสริฐ

ภาควิชา จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลุย จำปาเทศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัย ชัญญำรักษ์ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษำตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลุย จำปาเทศ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสริช โพธิ์แก้ว)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จัน แบริ)

พรรณวิภา ถาวรประเสริฐ : ผลของการใช้กลุ่มบำบัดแบบประคับประคองที่มีต่อ
 อ้อมโนทัศน์และการติดยาเสพติดซ้ำของผู้ป่วยที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลชัญญารักษ์
 (EFFECTS OF THE USE OF SUPPORTIVE GROUP THERAPY ON THE SELF -
 CONCEPT AND THE RECIDIVE DRUG ADDICTION OF THE PATIENTS AT
 THANYARAK NACOTICS HOSPITAL) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.หลุย จำปาเทศ,
 144 หน้า. ISBN 974 - 577 - 870 - 2

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้กลุ่มบำบัดแบบประคับประคองที่มีต่ออ้อมโนทัศน์ ของผู้ติดยาเสพติดก่อนและหลังการบำบัด และเพื่อศึกษาผลของการใช้กลุ่มบำบัดแบบประคับประคองที่มีต่อการติดยาเสพติดซ้ำ ภายหลังการบำบัด 30 วัน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ติดยาเสพติดเพศชาย ที่เข้ารับการรักษและอยู่ในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพในโรงพยาบาลชัญญารักษ์ ซึ่งสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา จำนวน 20 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 12 คน กลุ่มทดลองเข้าร่วมกลุ่มบำบัดแบบประคับประคองเป็นเวลา 8 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 24 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบวัดอ้อมโนทัศน์เพนเนสซี สร้างโดย วิลเลียม เอช พิกส์ การวิจัยนี้ใช้การทดสอบแบบมีกลุ่มควบคุม โดยมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest - Posttest Control Group Design) ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบสถิตินอนพาราเมตริกแบบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test, The Mann - Whitney U Test และ The Fisher Exact Probability Test

ผลการวิจัยปรากฏว่าอ้อมโนทัศน์เกือบทุกด้านของผู้ติดยาเสพติดสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่ได้เข้ากลุ่มบำบัดแบบประคับประคอง มีอ้อมโนทัศน์เกือบทุกด้านสูงกว่ากลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่ไม่ได้เข้ากลุ่มบำบัดแบบประคับประคองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และจากการติดตามผลภายหลังการบำบัด 30 วัน พบว่ากลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่ได้เข้ากลุ่มบำบัดแบบประคับประคองมีจำนวนผู้ติดยาเสพติดซ้ำน้อยกว่ากลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่ไม่ได้เข้ากลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา จิตวิทยา
 สาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา
 ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต *พรวิภา ๒๕๓๒*
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *อ. ล. พ.*

PANVIPA THAVORNPRASERT : EFFECTS OF THE USE OF SUPPORTIVE
GROUP THERAPY ON THE SELF - CONCEPT AND THE RECIDIVE DRUG
ADDICTION OF THE PATIENTS AT THANYARAK NACOTICS HOSPITAL.
THESIS ADVISOR : ASST. PROF. Dr. LOUIS CHAMPATHES , 144 PP.'

The purpose of this research was to compare the effects of the use of supportive group therapy on the self - concept and on the recidive drug addiction of drug addicts after 30 days of therapy. The subjects for this research were 20 volunteer males drug addict patients during the rehabilitation period at Thanyarak Nacotics Hospital. Subjects were randomly assigned to an experimental group of 8 persons and a control group of 12 persons. The experimental group participated in supportive group therapy for 8 days, once a day, 3 hours each time for a total of 24 hours. The instrument used to measure self - concept was the scale constructed by William H. Fitts. The randomized pretest - posttest control group design was used. The statistical method for data analysis was the Wilcoxon matched Pairs Signed - Ranks test, the Mann - Whitney U test and the Fisher Exact Probability test.

Results show that :

1. The drug addict patients who underwent supportive group therapy showed a significant increase in self - concept scores, $P < .05$.
2. The drug addict patients who underwent supportive group therapy showed a greater increase in self - concept scores than the drug addict patients who did not, $P < .05$.
3. The drug addict patients who underwent supportive group therapy showed a greater decrease of recidive drug addiction, $P < .05$.

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต *น.พรศ.ก.ก. ๒๕๓๒*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *อ.จ.ก.ก.*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายท่านคือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หลุย จำปาเทศ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น
คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด

อาจารย์ ดร.จิ้น แบร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว และผู้ช่วย-
ศาสตราจารย์ ดร.โสรัช โพธิ์แก้ว ที่กรุณาตรวจสอบความแม่นยำของแบบวัดตลอดจนให้คำ
แนะนำต่าง ๆ

นายแพทย์ชงชัย อุ่นเอกลาภ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชัยภูมิ คุณปราณี พุฒิช้อน
หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลชัยภูมิ พยาบาลและเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลชัยภูมิ
ทุกท่าน ที่กรุณาให้ผู้วิจัย ใช้สถานที่ในการวิจัยและช่วยเหลือในการให้ข้อมูล รวมทั้งเอื้ออำนวย
ความสะดวกต่าง ๆ

ผู้เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชัยภูมิทุกท่าน ที่สละเวลาเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้
และอาจารย์ไพพรรณ พิทยานนท์ ที่ให้คำแนะนำต่าง ๆ ในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล

ปิกา - มรรคา คุณชวลิต บรรณเกียรติ คุณภารวี บรรณเกียรติ และเพื่อน ๆ ที่
สนับสนุนให้กำลังใจเสมอมา

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือมา ณ ที่นี้ด้วย

สุทธายนี ผู้วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมบ้างไม่มากก็น้อย

คุณยาทิพย์ทวีพรยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พรรณวิภา ดารประเสริฐ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ช
รายการภาพประกอบ	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน	4
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
วัตถุประสงค์ทางการวิจัย	41
สมมติฐานของการวิจัย	41
ขอบเขตของการวิจัย	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
ค่าจำกัดความในการวิจัย	43
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	44
2. วิธีดำเนินการวิจัย	45
กลุ่มตัวอย่างประชากร	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
ขั้นตอนในการวิจัย	54
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
4. การอภิปรายผลการวิจัย	87
5. สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	109
ประวัติผู้วิจัย	144

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนครั้งที่ผู้ป่วยติดยาเสพติดซ้ำ	5
2 จำนวนผู้ติดยาเสพติดรับใหม่จำแนกตามสาเหตุการไ้ชยาเสพติด	9
3 แสดงความสัมพันธ์ความเที่ยงและสัมพันธ์ความตรงของแบบวัดเคน เนสซี .	51
4 แสดงค่าความเที่ยงของแบบวัดคอตัม โนทสัน เทน เนสซี เป็นรายค่าน	53
5 แสดง เรื่องที่ผู้นำกลุ่มได้นำมาอภิปรายร่วมกับสมาชิก	61
6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง	73
7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบวัดคอตัม โนทสัน ครั้งทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่ม ทดลอง	76
8 ผลจากการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดคอตัม โนทสัน เทน เนสซี จำแนกเป็นรายค่าน 10 ค่าน จากการทดสอบครั้งก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	78
9 ผลจากการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดคอตัม โนทสัน เทน เนสซี จำแนกเป็นรายค่าน 10 ค่าน จากการทดสอบครั้งก่อนการทดลอง และครั้งหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม	79
10 ผลจากการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดคอตัม โนทสัน เทน เนสซี จำแนกเป็นรายค่าน 10 ค่าน จากการทดสอบครั้งก่อนการทดลอง และครั้งหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	80
11 ผลจากการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบวัดคอตัม โนทสัน เทน เนสซี จำแนกเป็นรายค่าน 10 ค่าน จากการทดสอบครั้งหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	81
12 จำนวนและร้อยละของผู้ติดยาเสพติดซ้ำภายหลังการบำบัด 30 วัน ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จำแนกตามการรายงานด้วยตนเอง และผลการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะ	82

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	เปรียบเทียบจำนวนผู้ศึกษาเสพศิษย์ ภายหลังจากร่นำบัก 30 วัน ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	83
14	แสดงค่าความดีและร้อยละของการเลือกกระตักต่าง ๆ ในแต่ละข้อ ของกลุ่มทดลองจากการประเมินผลแบบสอบถามในค่านิ่งที่สมาชิก ได้จากกลุ่มนำบักแบบประคัมประคอง	127
15	แสดงค่าความดีของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่ม นำบักแบบประคัมประคองต่อการเข้ากลุ่ม	129

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงความแตกต่างและความเกี่ยวข้องกับระหว่างอิตาลีกับอิตาลีโนทัศน์	16
2 แสดงสาเหตุแห่งปัญหาตามแนวทฤษฎีผู้รับบริการ เป็นศูนย์กลาง	30
3 แสดงในเรื่องการรู้จักตนเอง และการสื่อความหมายที่แท้จริงกับบุคคลอื่น	34
4 แสดงการ เปิดเผยตนเองของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม	35
5 แสดงตำแหน่งการนั่งในกลุ่ม	56
6 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดอิตาลีโนทัศน์ระหว่างการวัดครั้งหลังการ ทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	84
7 แสดงการ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดอิตาลีโนทัศน์ระหว่าง การวัดครั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	85
8 แสดงคะแนนรอยละของผู้ศึกษาเสพติศึกษาและผู้ไม่ศึกษาเสพติศึกษา ภายหลังการทดลอง 30 วัน ในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	86
9 แสดงค่าเฉลี่ยของผลการประมาณค่าในคุณค่าคุณศัพท์แต่ละคู่ของ แบบสอบถามในค่านามรู้สึกของสมาชิกที่มีต่อผู้นำกลุ่มของกลุ่ม ทดลองภายหลัง เสร็จสิ้นการ เข้ากลุ่มบำบัดแบบประคับประคอง	126

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย